

A kender jövője

Befejezte munkáját a nemzetközi konferencia

A környezetvédelem jegyében folytatódott tegnap, pénteken Nagylakon a nemzetközi kendertermesztési és feldolgozási konferencia. Először Herceg János főmérnök ismertette a nagylaki kendergyár tevékenységét. Ezután a vendégek üzemi látogatáson vettek részt. A kender áztatása után a víz oxigénegényé válhat, így szennyeznek minősül. A szovjetunióbeli gluchovi kenderkutató intézetben már kidolgozták az áztató szennyviz regenerálására a technológiát, melyet Nagylakon is alkalmaznak. A konferencia résztvevői e módszert értékelték.

A résztvevők megtekintették a kenderkóró áztatása utáni munkaműveleteket is, a törés, a turbinázás, a kikészítés folyamatait, majd a fonás és zsinergyártás jelenleg alkalmazott technológiáját, valamint a pozdorjalap készítését.

Délután a nagylaki művelődési házban összegezték a résztvevők a négy napos konferencia előadásait, és bemutatóit. A külföldi és hazai szakemberek jónak ítélték a kutatás, a természet és feldolgozás terén elért eddigi eredményeinket. Tóth László, a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat vezérigazgatója záróbeszédében megállapította, hogy a mostani konferencia jól szolgálta a kender természetés-

nek és feldolgozásának további fejlesztését. Sok szakmai kérdésben cserélhették ki nézeteiket a jelenlevők.

A vendégek annak reményében búcsúztak, hogy az első nemzetközi kenderkonferenciát hamarosan követi majd a második is, ahol a további eredményekről számolhatnak be. Egyöntetű volt a vélemény, hogy szükség van ezekre az eszmecserékre, mert jelenleg a kender kutatásával, természetével és feldolgozásával kapcsolatban szegényes a szakirodalom.

A kenderkonferencia vendége volt dr. Szabó Imre könnyűipari miniszterhelyettes. A kendertermesztés helyzetéről és fejlesztéséről munkatársunknak a következőket mondta:

— A kendertermelés részaránya világviszonylatban összezsugorodott. Főleg a szocialista országok foglalkoznak jelenleg nagyobb arányban természetével. A Szovjetunió, Lengyelország, Magyarország, Románia, Bulgária, Jugoszlávia a legnagyobb termesztek. A betakarított kenderkóró mennyisége hektáronként hazánkban a legtöbb, eléri a 8–10 tonnát. A gépesítés is nálunk alakult ki leghamarabb. Kendertermesztésünk jelentősen fellendítette, hogy egy nagyüzem, a Szegedi Kenderfonó és Szövő-

ipari Vállalat vállalkozott a természet és feldolgozás összhangjának megteremtésére. Magyarországon kedvezőek az éghajlati és talajadottságok a kendernek. A mostani nagyüzemi méretek lehetőséget biztosítanak a jól gépesített, gazdaságos üzemszervezésre. Ennek is tulajdonítható, hogy az utóbbi néhány évben a természetűk jelentősen korszerűsödött. Sajnos a feldolgozóipar ezt a fejlődést csak részben követte. A kikészítés terén van még mit tennünk, noha a szövőiparunk már jól korszerűsített.

— Elmondhatjuk, hogy a kendernek megfelelő piaca van külföldön és belföldön egyaránt. A szocialista országok főleg ponyvát importálnak, a tőkés országok pedig zsinogot. Erdemes megemlíteni, hogy a Szegeden gyártott ponyva ismert még a sarkvidéken is. Természetesen a továbbiakban új termékeket is elő kell állítani. Újabb próbálkozunk a szintetikus anyagok és a kenderkóró együttes hasznosításával is. A gazdaságos termelés érdekében a továbbiakban a termelés hatékonyságának javítása, valamint a feldolgozás korszerűsítése a fontos — fejezte be a miniszterhelyettes.

— A mezőgazdasági termelési rendszerek közül a Szegedi Kendertermesztési Rendszert a legjobbak között lehet emlegetni — válaszolt kérdésünkre Kovács István, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium főosztályvezetője. — Az itteni szervezés és irányítás jól példázta a feldolgozóipar, valamint a természet kapcsolatát. Egyre javul a terméseredmény, a jelenleg alkalmazott természettechnológia pedig ma már gazdaságossá teszi a kendernevelést. Természetesen továbbra is szükség van a műszaki fejlesztésre. A Szovjetunióban — egyébként a KGST keretében is kiemelt feladat — a gépesítés tökéletesítésén dolgoznak a kutatók. Újabb, nagy teljesítményű betakarító gépsorok kialakításán dolgoznak.

— A kendertermelő üzemeknek azonban mérlegelni kell, mekkora területen természetlik e fontos ipari rostnövényt. Megállapítható, hogy az optimális terület legalább 120–200 hektárnyi. Ezen alul a gazdaság jövedelmére nincs befolyással a kendertermesztés eredményessége, így óhatatlanul kevesebb súlyt helyeznek a korszerűsítésre és a technológiák betartására. Véleményünk szerint, ilyen nemzetközi méretű konferencia jó alkalmat nyújt arra, hogy a kutatók, a természetek és a feldolgozóipari szakemberek elmondják eddigi tapasztalataikat és rámutassanak a fejlesztés további tennivalóira.

R. F.

Magyar—jugoszláv vasúti tárgyalás Szegeden

Egynapos magyar—jugoszláv vasúti tanácskozást tartottak tegnap Szegeden, a MÁV igazgatóság épületében. A nemzetközi határforgalmi megbeszélésen a MÁV Vezérigazgatóság, a szegedi és pécsi vasútigazgatóság, illetve a belgrádi vezérigazgatóság, a zágrábi és újvidéki vasútigazgatóságok képviselői vettek részt: Szabó Béla, a MÁV és Tatalovity Nikola, a jugoszláv vasutak vezérigazgató-helyetteseinek vezetésével.

A tárgyalás napirendjén a közös határállomások munkájának összehangolása, és a

szoron levő feladatok megbeszélése szerepelt.

A tanácskozás megtartását szükségessé tette az a körülmény, hogy a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok bővülése következtében jelentősen erősödött a vasúti áruszállítás, s ezzel együtt növekedett az érintett határállomások munkája. A tanácskozás során az érintett vasútigazgatóságok — így a pécsi és zágrábi, valamint a szegedi és újvidéki igazgatóságok — képviselői megállapodtak a határforgalom mikénti végrehajtásában, a többletvonatok, illetve a tere- lő útirányok igénybevételéről.

Hogy érthessünk a szóból!

Mi tagadás, munkaverseny-szabályzatról ritkán írnak kritikát. Hogy most mégis ezt teszem, annak egyetlen oka van; a napokban végigolvastam egyet. Még csak nem is azért, mert nem lett volna más olvasnivalóm. Tiszta, érthető nyelvezete fogott meg, s tudatosította bennem, hogy mindenki számára egyszerű kulccsal nyitható „kiskosok” született, s nem hasznavehetetlen, bükkfa nyelven írt házi kiadványaink sokasodtak eggyel. Nem lehet ezt eléggé hangsúlyozni, hiszen az agitáció nyelvezete régóta megújításra vár. Hiába tud mindent a változról elméletben az agitátor, ha nem rendelkezik a megfelelő kifejezőmód erejével. Ezért jönnek gyakorta silány házi dolgozatok a világra. Beszámolók, közérdekű tudnivalók kerülnek stencilre szűkös technológiával boldoguló vállalati-hivatali sokszorosítókból, melyek mondandóját csupán azok értik, akik alkalmasint maguk is hasonló értekezéseket kutyulnak. Persze, mondhatja bárki, hogy egyetlen tisztségviselőtől, aktívától sem lehet elvárni, hogy irodalmi szinten fogalmazzon. Hát azt csakugyan nem, de azt igen is el lehet várni, hogy a megszólítottak, a mindenkori agitálódók „érthessenek a szóból”.

Azért hangsúlyozom ezt ilyen sarkosan, mert a Minisztertanács, a SZOT Elnökség és a KISZ KB Intéző Bizottság 1038-as számú határozata a szocialista munkaversenyről tisztító folyamatot indított el ezen a téren. Gondolom, minden vállalatnál, intézménynél kellő példányszámban készültek el ezek a kis füzetecskék, s így minden brigádnak jutott belőle. Kedvesnőimnek tallózik keveset az általam olvasott piros füzetecskéből.

Első helyen a verseny jelentőségét, rangját növelő új fórum, a szocialista brigádevetők döntési joggal felruházott tanácskozásának életre hívását emelném ki. Végültem magam is egyet, ahol ott helyben döntöttek a brigádok első emberei, hogy melyik kollektíva milyen cím viselésére jogosult ebben az esztendőben. Hát nem sikerült valami fényesen... Ez azonban még csak nem is kérdőjelezheti meg a fórum életrevalóságát. Az őtörtént ugyanis, hogy a versenybizottság által korábban postázott értékelések szűkszavúsága belefajtotta a szót a nagyra hivatott gyülekezetbe. Így aztán legfeljebb ki-ki a saját pátriája érdekében protestált, ha nem ér-

tett egyet az előterjesztéssel. Arra nemigen volt példa, hogy bárki is szót kért volna egy másik, akár a közvetlen szomszédságában dolgozó brigád érdekében. És nem azért, mert mindenki csak a saját érdekeit sújtkolta — közösségi mozgalom ez a jabból! —, hanem mert a szinte zsargon tömörségű előterjesztés alapján érdemben nem lehetett megítélni egy másik közösség minőségét. Bizonyos mértékben azért is, mert a versenybizottságok itt-ott kifejezetten sértésnek fogták fel, ha nem szavazták meg azonnal az előterjesztésüket. Holott a döntési jogot éppen a kollektív bölcsesség gyakorlása, s nem utolsósorban a demokrácia kiszélesítésének jegyében adták a szocialista brigádevetők kezébe.

Sebezhető pontja valamennyi munkaverseny-szabályzatnak, hogy a Vállalat Kiváló Brigádja címet gyáregységenként csak az aranykoszorús közösségek 5 százaléka nyerheti el. Jól tudom, hogy ezzel a brigádkiüntetés rangját akarják megővni, ám — s ez csaknem minden fórumon elhangzott — attól még nem devalválódik a cím, ha viselésére többen jogosultak. Könnyű azt mondani, hogy ki kell választani a jók közül a legjobbat — bizonyos magasságban azonban már szinte lehetetlen a sorrend megállapítása. Márpedig „a holtverseny” el kell dönteni, ha a „célfőt” kettő vagy több győztest rögzített, akkor is... Szerencsére, a verseny-szabályzat nem szentírás, mostani megújulása is ezt igazolja, így valószínűsíthető, hogy idővel több szocialista közösség juthat fel a csúcsra.

S ha már itt tartok, hát felemlítem legnagyobb hiányérzetemet, amit azon a bizonyos tanácskozáson jegyzetfüzetemben rögzítettem. Azt tudniillik, hogy jó néhány közösség messze elmarad vállalt fokozatától, méghozzá úgy, hogy jóformán egyetlen vállalatát sem teljesíti maradéktalanul. A lemaradásnak nyilván számos objektív oka van, ez azonban nem mentesíti a munkaverseny-demokrácia új fórumát attól, hogy feltárja az igazi okokat, s ha nem talál mentséget, hát fossza meg „a formán kívüli brigád” szocialista címétől. Mert hogy ennek a testületnek erre is van lehetősége. Az éremnek ez az oldala semmivel sem elhanyagolhatóbb, mint a több kiváló cím odaítéléséért vívott nagyon is indokolt harc.

Kertész Péter

A KNEB a tankötelezettségről

A tankötelezettségre vonatkozó rendelkezések végrehajtását vizsgálták a népi ellenőrök — összefoglaló jelentésüket Barna Lajos, a főtí gyermekváros igazgatója, a KNEB munkabizottságának vezetője terjesztette elő a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság pénteki ülésén. A népi ellenőrök 9 megyében kétszáz általános iskolában, 60 szakmunkásképző intézetben és szakközpontok között, továbbá 34 vállalatnál és az illetékes szakigazgatási szerveknél elemezték a tankötelezettség végrehajtását befolyásoló körülményeket, az akadályozó okokat. Több mint 300 tanulóról esettanulmányt is készítettek, amelyben részletesen feltárták a fiatalok környezetében kedvezőtlenül ható körülményeket. A jelentés tárgyalásán részt vett Hanga Mária oktatási miniszterhelyettes és Medve László egészségügyi miniszterhelyettes. A bizottság a jelentést, a javaslatokat elfogadta, és ezeket a KNEB elnöke a Minisztertanács elé terjeszti.

A KNEB meghallgatta a tudomásul vette a népi ellenőrzési munka továbbfejlesztéséről, egyes módszertani és szervezeti kérdésekről szóló tájékoztatót is. A KNEB elnöke beszámolt a bizottságnak a népi ellenőrzési bizottságokhoz a második negyedéves érkező bejelentések és panaszok intézéséről, továbbá két, a KNEB által kezdeményezett gazdasági bírsági ügy lezárásáról.

A KNEB elnöke gazdasági bírság kiszabását kezdeményezte a túlzottkiszűlékek

ipari szövetkezete ellen, mert a javításra átvett porolító készülékekből származó oltóport részben regenerálva, részben anélkül újból felhasználta. Ennek költsége lényegesen alacsonyabb volt, mint a javítási árban kalkulált új oltópor ára, s ezzel jelentős anyagi előnyhöz jutottak. A szövetkezet a Komárom megyei kályhacsémpagyártó és építővállalattal, valamint a tabajdi Arany Kalász Mezőgazdasági Termelőszövetkezettel gyárttatja, illetve regeneráltatja az oltóport. Erre azonban alapító okiratuk nem adott lehetőséget. A Legfelsőbb Bíróság másodfokon az ipari szövetkezetet 2 millió 840 ezer forint, a Komárom megyei vállalatot 1 millió 705 ezer forint, a tabajdi mgtsz-t 850 ezer forint gazdasági bírság, s mindhármát az eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

Ugyancsak gazdasági bírság kiszabását kezdeményezte a KNEB elnöke a Pest megyei 3. számú építőipari szövetkezeti közös vállalat, illetve a Reanál finomvegy-szergár ellen, mert a Pest megyei ÉSZKV vállalkozási szerződésében burkoltan, tiltott módon munkaerőt engedett át évek óta a Reanálnak. Ezzel az ÉSZKV jogtalanul jelentős anyagi előnyhöz jutott, a Reanál vállalat és a népgazdaság pedig károsodott. A Legfelsőbb Bíróság másodfokon hozott ítéletével a 3-as számú ÉSZKV 2 millió 740 ezer forint, a Reanál vállalatot pedig 1 millió 250 ezer forint, s mindkettőt az eljárási illeték megfizetésére kötelezte. (MTI)

Emlékünnepség

Bensőséges összejövetelen emlékezett meg pénteken a Magyar Nemzet szerkesztősége a lap alakításának 40. évfordulójáról. Az ünnepségen részt vett Sarlós István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsának elnöke és Várkonyi Péter, a Minisztertanács Tájékoztatósi Hivatalának elnöke.

főtítkára, Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, Kállai Gyula, a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsának elnöke és Várkonyi Péter, a Minisztertanács Tájékoztatósi Hivatalának elnöke.

A kutatás és természet kapcsolata

A gyepgazdálkodás

A szikes legelők helyén felújítás után bőséges a szénatermes

Csongrád megye állattudományi Egyetem rét- és nyésztésében meghatározó legelőgazdálkodási szaktanácsadó szolgálata, Dr. Vinmarha- és juhtartás. A jelenlegi takarmánytermesztésével az ország szinte valamelyik területén mennyi jellegetes tájörváltoztatni kellene ahhoz, hogy az V. ötéves tervben elért eredményeket elérhesék a gazdaságok. Jobban le- hetne például hasznosítani a Termál Termelőszövetkezet meglévő gyepterületeket és cserebökényj kerületének legelőket. Vannak már jó példák megyénkben is, hogyan lehet a szikes és gyen- rábbinál tiszser-hússzor több szénatermésű réteket és legelőket úgy felújítani, hogy jövedelmezővé váljon a gyep- gazdálkodás. A felújításhoz nagy segítséget ad a Debreceni Agrár-